

sindikalni poročevalec

št. 2

22. aprila 1988

STALIŠČA IN SKLEPI 13. SEJE REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

1. Republiški svet meni, da je neučinkovito odpravljanje osrednjih žarišč gospodarske in družbene krize tako zaostrilo gospodarske probleme, ki se izražajo zlasti v upadanju proizvodnje in veliki inflaciji, da je resno ogrožen nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj. Posledica tega so slabšanje kakovosti življenja, padanje osebnega in družbenega standarda in naraščajoče socialne razlike, ki ne temeljijo na rezultatih dela. Ob vsem tem je skoraj povsem izničen samoupravni način urejanja družbenih odnosov. Na vse to se delavci, odrinjeni od odločanja, odzivajo z naraščajočim nezadovoljstvom in svoje zahteve po spremembi prijema pri premagovanju krize pogosteje izražajo s stavkami.

2. V preteklem letu nismo dosegli niti obsega proizvodnje iz leta 1986, v prvih mesecih letos pa se to še slabša, zato je potrebno:

- v vseh organizacijah združenega dela in skupnostih temeljito proučiti temeljne vzroke za zmanjšanje obsega in kakovosti proizvodnje;

- ločiti tako imenovane zunanje vzroke oziroma vpliv splošnih pogojev za gospodarjenje od neustreznih pogojev in razvojnih odločitev;

- preveriti, ali je zmanjšanje proizvodnje z opuščanjem nekaterih programov posledica tehnično-tehnološkega in razvojnega prestrukturiranja. V ta namen naj Zavod za statistiko Slovenije z Gospodarsko zbornico Slovenije pripravi takšno metodologijo zajemanja podatkov, ki bo poleg kvantitativnih elementov poslovanja vsebovala tudi kvalitativne dejavnike gospodarjenja;

- zahtevati od poslovnih in strokovnih delavcev, da z Gospodarsko zbornico Slovenije in splošnimi združenji, izvršnimi sveti, skupnostmi za zaposlovanje, bančnimi in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami ter drugimi samoupravnimi skupnostmi kljub težkim pogojem za gospodarjenje in neustrezni tekoči ekonomski politiki stalno iščejo nove, izvozno konkurenčne progra-

me, fleksibilnejšo organiziranost, učinkovitejšo organizacijo dela ter programe za prekvalifikacijo in prezaposlitev delavcev;

- kritičnost delavcev in vseh ustvarjalnih sil bolj usmeriti v odpravljanje lastnih slabosti pri poslovanju in gospodarjenju ter v pospešeno inventivno dejavnost. Hkrati je treba zagotoviti, da bosta tekoča ekonomska in razvojna politika pospešili prehod v odprto in tržno usmerjeno družbo, odprli perspektive delavcem in delovnim ljudem ter vrnili zaupanje delavcev v vse institucije samoupravnega političnega sistema.

3. Resolucijskih ciljev na področju razporejanja dohodka nismo dosegli. Razen osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev v tozidih, ki so v skladu z družbenimi usmeritvami, so vse porabe rastle hitreje od primerljivega dohodka, zato je potrebno:

- preveriti in dopolniti metodologijo za ugotavljanje primerljivosti dohodka in na tej podlagi izdelati stvarne ocene zadovoljevanja skupnih potreb;

- ustaviti vsakršno nadaljnje obremenjevanje dohodka gospodarstva, še zlasti za splošno porabo in izločanja iz čistega dohodka. V tem okviru je treba pospešiti prestrukturiranje gospodarske infrastrukture;

- temeljito razpravljati o nadaljnjem razvoju in prestrukturiranju družbenih dejavnosti, da na osnovi strokovnih spoznanj pripravijo lastne ukrepe in aktivnosti za usklajevanje programov z materialnimi možnostmi gospodarstva;

- preveriti vse negospodarske in neproizvodne naložbe in se odločno spopasti s parcialnimi in zlasti lokalističnimi interesi, družbena sredstva, ki bi jih porabili za te naložbe, pa usmeriti v tehnično-tehnološke in izvozno propulzivne programe;

- razvijati intervencijsko zakonodajo na področju delitve osebnih dohodkov in skupne porabe. Z uveljavljanjem sistema delitve po delu in rezultatih dela in z doslednim uresničevanjem druž-

benih usmeritev bomo nedvomno dosegli družbeno smotrno delitev dohodka in motivirali delavce za boljše delo in gospodarjenje;

- izvršni svet skupščine SR Slovenije naj z majsko analizo predlaga tudi spremembe zakona o zagotavljanju sredstev za sklad za kreditiranje gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, tako da bodo te obveznosti čimbolj enakomerno porazdeljene med organizacijami združenega dela in dejavnostmi v SR Sloveniji. Hkrati je treba delavce prek skupščine SR Slovenije celovito obvestiti o porabi teh sredstev in bolj nadzirati njihovo porabo.

4. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije zahteva, da se pri uveljavljanju rasti nominalnih osebnih dohodkov s stopnjo ciljne inflacije uveljavijo samoupravne rešitve iz družbenih dogovorov o dohodku. Ugotavljamo, da je možno s kvartalnimi opredelitvami pororcev razporejanja dohodka na bruto osebne dohodke in akumulacijo doseči potrebne in zahtevane učinke in hkrati omeniti motivacijo za boljše delo ter upravljanje in gospodarjenje z družbenimi sredstvi, za kar morajo prevzeti odgovornost podpisniki družbenega dogovora.

Odločno odklanjamo razmišljanja in zahteve, da bi intervencijske zakone in administrativne linearne posege na področju pridobivanja in delitve dohodka, ki dušijo in onemogočajo usklajevanje osebnih dohodkov z rezultati dela in poslovanja, vgradili v družbene dogovore.

5. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije zahteva, da pri usklajevanju bruto osebnih dohodkov s ciljno inflacijo upoštevajo enake primerjalne osnove za bruto osebne dohodke v lanskem in letošnjem letu. Zato predlagamo, da nemudoma proučimo učinke in posledice sprememb sistema financiranja prispevkov in davkov iz bruto osebnih dohodkov. Ne pristajamo, da bi se realni osebni dohodki v SR Sloveniji zaradi

spremenjenega sistema bruto osebnih dohodkov bistveno hitreje zmanjševali kot v republikah in pokrajinah, ki so zadržale sistem izplačil čistih osebnih dohodkov.

6. Izredno zaostrene likvidnostne razmere v organizacijah združenega dela povzročajo vse večje težave pri zagotavljanju sredstev za izplačilo osebnih dohodkov, pri financiranju tekoče proizvodnje oziroma dejavnosti in izvoza, zato republiški svet zahteva temeljito analizo likvidnostnega položaja slovenskega gospodarstva in negospodarstva. Pri opredeljevanju vzrokov in predlaganih rešitev je potrebno posebno pozornost nameniti poslovanju bank.

Predlagamo, da republiški sekretariat za finance oceni posledice časovnih zamikov pri izplačevanju prispevkov za družbene dejavnosti in predlaga, kako preprečiti, da bi delavci v družbenih dejavnostih ob koncu leta ostali brez plačila za opravljane storitve.

7. Zborom skupščine SR Slovenije predlagamo, da ob obravnavi sprememb smernic za dolgoročne in srednjeročne plane zaostrijo odgovornost do pristojnih organov in organizacij, ki so določni uresničevati skupščinske sklepe na področju dolgoročne energetske politike. Pri tem je treba doseči, da pripravimo in sprejmemo nacionalni program za racionalno rabo električne energije ter za odpravo in preprečevanje žarišč onesnaževanja okolja. Prav tako je potrebno z narodnogospodarskega vidika temeljito, na osnovi primerljivih analiz pretehtati naložbe v nove termoelektrične objekte.

8. Slabšanje materialnega in socialnega položaja delavcev in izrazito negativno socialno razslojevanje narekuje, da začnemo reševati tri socialno, gospodarsko in politično zelo občutljiva vprašanja. Gre za nezaposlenost, naraščanje socialnih razlik in stanovanjsko politiko. Republiški svet predlaga,

da oblikujemo ustrezne organizacijske, normativne in materialne podlage ter programe za odpravljanje naraščajoče nezaposlenosti, preprečevanje poglobljanja socialnih razlik in reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev in občanov, pri čemer vztraja pri operacionalizaciji usmeritev Zveze sindikatov Slovenije za urejanje ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev in za reševanje socialnih vprašanj v družbi.

9. Republiški svet meni, da je tudi neučinkovita in linearna administrativno-redistribucijska naravnost gospodarske politike zelo kriva za to, da resolucijskih ciljev razvoja v preteklem letu nismo dosegli in da se negativni trendi nadaljujejo tudi letos. Gre za takšno naravnost gospodarske politike, ki ji je Zveza sindikatov Slovenije ves čas nasprotovala, in sicer tudi tako, da je oblikovali lastne predloge in pobude za razreševanje posameznih gospodarskih in družbenih vprašanj. Sestavni del teh prizadevanj zveze sindikatov je bilo tudi odprto pismo. Njegovo uresničevanje je članstvo budno spremljalo in danes ugotavljamo, da v njem postavljene zahteve in predlogi niso uresničeni, zato je republiški svet odločen v celoti doseči uresničitev teh zahtev in predlogov in na tej osnovi zgraditi svoj nadaljnji odnos do nosilcev gospodarske in razvojne politike na vseh ravneh.

10. Republiški svet se zaveda težavnosti usklajevanja različnih interesov in oblikovanja skupnih, in sicer ne samo na zvezni ravni, temveč tudi med različno razvitimi regijami in dejavnostmi, meni pa, da so predlagatelji gospodarske politike ne glede na to dolžni oblikovati in predlagati takšne ukrepe, ki z ekonomsko motivacijo in ne z administrativno prisilo ali omejevanjem spodbujajo dobro gospodarjenje, odprt, izvozno usmerjen del gospodarstva. Zato republiški svet zahteva, da se brez nadaljnega omahovanja in oportunističnega ravnanja takoj naredi zaokret v te-

koči gospodarski politiki. Ukrepi za uresničitev sporazuma z mednarodnim denarnim skladom morajo temeljiti na ekonomskih motivacijskih mehanizmi in upoštevati tržne zakonitosti, predvsem pa zagotoviti dejansko ekonomsko samostojnost in odgovornost organizacij združenega dela ter samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje.

11. Republiški svet se je seznanil s poročilom zveznega izvršnega sveta o delu v obdobju od maja 1986 do maja 1988 in ugotavlja, da ta pri ocenjevanju svojega dela ne daje nikakršnih zagotovil, da bo spremenil način vodenja gospodarske politike. Na nekaterih področjih sicer sam ugotavlja, da ni ustrezna, vendar se ne pogloblja niti v vzroke, niti v posledice takšnega ukrepanja, ne skuša vsebinsko oceniti doslej sprejetih tekočih in sistemskih ukrepov, temveč odgovornost pretežno usmerja od sebe in svojih organov na skupščino SFRJ, na socialistične republike in pokrajine ter združeno delo. Vzroke za poglobljanje krize vidi v neupoštevanju ukrepov in zakonov, ne pa v neustreznih gospodarsko razvojnih in strokovno vprašljivih rešitvah.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije zaradi tega in izrazitega poslabšanja družbenogospodarskih razmer izreka nezaupnico zveznemu izvršnemu svetu. Delegatom v zborih skupščine SR Slovenije predlaga, da ugotovijo odgovornost kadrov in dosežejo kadrovske spremembe v organih, ki so prvi odgovorni za vodenje gospodarske politike.

Republiški svet zadolžuje predsedstvo, da stališča in sklepe, ki niso neposredno izvedljivi, operacionalizira, določi nosilce in roke, njihovo uresničevanje sproti spremlja in s seš predsedstva obvešča članstvo.

● **KNJIGE**

● **SLIKE**

● **REVIJE**

● **ČASOPISI**

● **LEPA
DARILA**

**V KNJIGARNI
DELAVSKE
ENOTNOSTI,**

**Ljubljana,
Tavčarjeva 5
Telefon 317-870**

PREDLOG

Občinski svet (oziroma občinski sveti, mestni sveti) Zveze sindikatov Slovenije je v skladu z določili 7. in 8. člena zakona o pravni pomoči (Ur. list SRS št. 23/79), 127. člena statuta Zveze sindikatov Slovenije in statutarne sklepa o organiziranosti in delovanju občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije dne sprejel

PRAVILNIK O ORGANIZACIJI IN DELOVANJU SLUŽB PRAVNE POMOČI V ZVEZI SINDIKATOV SLOVENIJE

I. SPLOŠNA DOLOČILA

1. člen

Ta pravilnik ureja organizacijo, vsebino, obseg in način delovanja pravne pomoči, položaj in dolžnosti delavcev, ki nudijo pravno pomoč, ter način financiranja pravne pomoči.

2. člen

Navede se oblika organiziranosti pravne pomoči pri občinskem svetu oziroma mestnem svetu Zveze sindikatov Slovenije; pri tem se upošteva 6. člen zakona o pravni pomoči (ko gre za organizirane oblike pravne pomoči n. pr. služba pravne pomoči, delovna skupnost odvetnikov, odvetniki, ki opravljajo odvetniško dejavnost z osebnim delom kot poklicem itd.) oziroma 7. člen zakona o pravni pomoči, ki nudijo pravno pomoč delavci, ki so v delovnem razmerju pri občinskem oziroma mestnem svetu Zveze sindikatov Slovenije.

Pri opredelitvi tega člena je treba upoštevati tudi stališča predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki so bila sprejeta 17. februarja 1987.

3. člen

Pravna pomoč (navede se oblika organiziranosti v smislu 6. člena zakona o pravni pomoči, oziroma delavci, ki nudijo pravno pomoč v smislu 7. člena zakona o pravni pomoči) posluje pod nazivom:

Občinski svet (mestni svet) Zveze sindikatov Slovenije

. – služba pravne pomoči.

Sedež pravne pomoči je v

.

Pravna pomoč ima svoj pečat, v katerem je grb Zveze sindikatov Slovenije in besedilo: občinski (mestni svet) Zveze sindikatov Slovenije

. služba pravne pomoči.

Uradne ure za stranke določi občinski svet (mestni svet) Zveze sindikatov Slovenije s posebnim sklepom.

II. NAČIN IN VSEBINA DELOVANJA

4. člen

Pravna pomoč pri občinskem svetu (mestnem svetu) Zveze sindikatov Slovenije

vključuje naslednja opravila:

- dajanje pravnih nasvetov;
- sestavljanje vlog v vseh pravnih

postopkih (kot npr. pred samoupravnimi organi, vsemi sodišči itd.);

- sestavljanje listin o pravnih poslih in razmerjih;
- zastopanje in zagovor pred sodišči, državnimi organi, samoupravnimi organi organizacij združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi; (4. alineja pride v poštev le v primerih, ko nudijo pravno pomoč delavci, ki izpolnjujejo pogoje 20. člena zakona o pravni pomoči)

5. člen

Pravna pomoč se nudi delavcem članom zveze sindikatov Slovenije pri uveljavljanju vseh njihovih pravic, pridobljenih iz delovnega razmerja in dela pravic:

- spori ob sklenitvi delovnega razmerja (razpis in izbira kandidatov, poskusno delo, delo za določen čas, pripravniki),
- spori ob razporejanju delavcev,
- spori zaradi razporeditve delovnega časa,
- spori zaradi odmorov, počitkov, dopustov,
- spori zaradi plačila osebnega dohodka, nadomestil osebnega dohodka in materialnih stroškov ter delitve sredstev skupne porabe,
- spori zaradi izobraževanja delavcev, spori zaradi kršitve pravic delavcev pri varstvu pri delu,
- spori zaradi varstva materinstva in pravic delavcev, ki skrbijo za otroke,
- spori zaradi varstva mladine in invalidnih oseb,
- spori zaradi disciplinske odgovornosti delavcev,
- spori zaradi odškodninske odgovornosti delavcev in
- spori zaradi priznanja odškodnin zaradi nesreč pri delu,
- spori zaradi prenehanja delovnega razmerja,
- spori zaradi odškodnin za inovacijsko dejavnost,
- spori iz stanovanjskih razmerij (spori zaradi reševanja stanovanjskih pravic in obveznosti delavcev),
- spori zaradi štipendij in nagrad udeležencev usmerjenega izobraževanja na proizvodnem delu in delovni praksi,
- spori iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja,
- spori zaradi otroškega varstva,
- spori za čas brezposelnosti.

6. člen

Pravna pomoč (navede se oblika organiziranosti pravne pomoči) nudi pravno – svetovalno pomoč izvršnim odborom osnovnih organizacij Zveze sindikatov Slovenije predvsem v:

- svetovanju glede samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo družbenoekonomski in samoupravni položaj delavcev, zlasti delovna razmerja ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v združenem delu;
- svetovanju izvršnim odborom osnovnih organizacij Zveze sindikatov

Slovenije glede bistvenih okoliščin, ki so vplivale na nastanek spornega razmerja;

– svetovanju in opozorilih v tistih primerih, ko začne osnovna organizacija zveze sindikatov postopek zaradi kršitve samoupravnih pravic delavcev;

– vključevanju v usposabljanju izvršnih odborov osnovnih organizacij Zveze sindikatov Slovenije in drugih organov na področju samoupravnega urejanja pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnih razmerij;

– sodelovanju z občinskim oziroma mestnim svetom Zveze sindikatov Slovenije pri individualnih in skupinskih pogovorih, ki so namenjeni pravočasnemu in učinkovitemu reševanju spornih razmerij v organizacijah združenega dela;

– vključevanju v druge naloge in aktivnosti, ki so po mnenju občinskega oziroma mestnega sveta Zveze sindikatov Slovenije pomembne za reševanje problemov oziroma konfliktov širšega družbenega pomena.

7. člen

Pravna pomoč pri občinskem svetu (mestnem svetu) Zveze sindikatov Slovenije se zagotavlja in nudi tudi delavcem, ki so v delovnem razmerju pri nosilcih samostojnega osebne dela (obrtnikov, če so ti delavci člani zveze sindikatov Slovenije).

8. člen

Če delavec, ki nudi pravno pomoč, ugotovi, da delavec, ki išče pravno pomoč ni član Zveze sindikatov Slovenije, in če gre za bistveno kršitev delavčevih samoupravnih ali iz dela pridobljenih pravic, delavcu ne odreče pravne pomoči. Po sprejemu vloge pa delavca napoti na občinski svet Zveze sindikatov Slovenije, da se vključi v zvezo sindikatov.

Določila prejšnjega odstavka se ne uporabijo v primeru, če je delavec izstopil iz Zveze sindikatov Slovenije.

III. MEDSEBOJNA RAZMERJA IN ODGOVORNOSTI DELAVCEV, KI NUDIJO PRAVNO POMOČ, IN DELAVCEV, KI PRAVNO POMOČ IŠČEJO

9. člen

Delavec, ki daje pravno pomoč, je pri svojem delu samostojen in neodvisen, spoštovati mora ustavo, zakone, kodeks odvetniške etike, samoupravne splošne akte in načela socialistične morale.

10. člen

Odnos med delavcem, ki pri občinskem svetu (mestnem svetu) Zveze sindikatov Slovenije nudi pravno pomoč, in delavcem članom sindikata, ki uveljavlja pravico do pravne pomoči, je odnos osebnega značaja, ki temelji na medsebojnem zaupanju.

11. člen

Delavec, ki pri občinskem svetu (mestnem svetu) Zveze sindikatov Slovenije nudi pravno pomoč, mora delavcu, ki pravno pomoč išče, to tudi dati; odreče pa lahko zastopanje delavca iz razlogov, ki jih določa zakon in iz drugih opravičenih razlogov, kot npr.:

- če je že preobremenjen z delom,
- če želi delavec, ki išče pravno pomoč, za dosego svojih ciljev izkoriščati ugled pravne pomoči,
- če so zahteve delavca, ki išče pravno pomoč, objestne,
- če delavec, ki išče pravno pomoč, ne sodeluje s službo pravne pomoči ali če daje izjave, ki kažejo na nezadovoljstvo z njenim delom ali na izgubo zaupanja vanjo.

12. člen

Delavec pravne pomoči zastopa delavca na podlagi pisnega pooblastila delavca v katerem se določi obseg zastopanja.

IV. MEDSEBOJNA RAZMERJA MED DELAVCI, KI NUDIJO PRAVNO POMOČ, IN OBČINSKIM (MESTNIM) SVETOM ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

13. člen

Delavci, ki nudijo pravno pomoč, se morajo nenehno strokovno izpopolnjevati in tako zagotavljati, da bo pravna pomoč na najvišji strokovni ravni in skladna z najnovejšimi spoznanji pravne stroke. Občinski svet ZSS mora delavcem služb pravne pomoči omogočiti usposabljanje.

Če ima služba pravne pomoči vodjo, ta organizira, vodi in usklajuje njeno delo, skrbi za ažurnost in učinkovitost ter za usposabljanje in specializacijo delavcev, ki nudijo pravno pomoč.

14. člen

Pravna pomoč mora o svojem delu periodično (npr. najmanj enkrat na leto) obveščati predsedstvo občinskega sveta (mestnega sveta) Zveze sindikatov Slovenije; kadar se pojavijo sporne zadeve, ki imajo posebne razsežnosti, mora obveščati pristojne organe (npr. družbenega pravobranilca samoupravljanja, inšpekcijske službe in druge pristojne državne organe) o problemih,

pojavih in ugotovitvah, ki jih zaznava pri svojem delu in ki terjajo aktivnosti drugih družbenih subjektov.

15. člen

Službe pravne pomoči vodijo dežurno knjigo, v kateri se evidentirajo tile podatki:

- osebni podatki (generalije) delavca, ki išče pravno pomoč,
- datum sprejema delavca,
- naziv organizacije združenega dela, v kateri je delavec zaposlen,
- sporna zadeva oziroma sporno razmerje,
- podpis delavca, ki je sprejel stranko.

Pri ravnanju z dežurno knjigo je treba upoštevati načelo tajnosti varovanja podatkov delavca, ki išče pravno pomoč.

Podatki, zapisani v dežurni knjigi, se brez soglasja delavca ne smejo objaviti ali uporabiti zunaj postopka, razen z izrecno privolitvijo delavca.

16. člen

Pravna pomoč se nudi članom Zveze sindikatov Slovenije brezplačno. (V primeru, če je pravna pomoč organizirana v smislu 6. člena zakona o pravni pomoči, se pri zastopanju delavcev pred sodišči lahko zahteva plačilo stroškov – v breme nasprotne stranke, po tarifi, ki jo je sprejela odvetniška zbornica.)

17. člen

Stroški delovanja pravne pomoči se zagotavljajo iz članarine in so sestavni del vsakoletnega finančnega načrta občinskega sveta (mestnega sveta) Zveze sindikatov Slovenije (glej tudi stališča predsedstva republiškega sveta ZSS in pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju Zveze sindikatov Slovenije).

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

18. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem sprejema na občinskem (mestnem) svetu Zveze sindikatov Slovenije

Pravilnik je treba objaviti na primeren način, npr. v biltenu, na oglasni deski itd.

Pojasnila in razlago posameznih določil pravilnika daje občinski svet (mestni svet) Zveze sindikatov Slovenije